

30.08.2016

Opetushallitus
PL 380
00531 HELSINKI

Viite

Asia **Osaamisen ennakointifoorumin käynnistäminen ja ennakointiryhmien nimeäminen sekä niiden toiminnan organisointi**

Lähtökohdat

Opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä on toiminut vuodesta 1998 lähtien ammatillisesti suuntautuneen koulutuksen asiantuntijaelimenä koulutustoimikuntajärjestelmä, joka muodostuu ohjausryhmästä, eri alojen koulutustoimikunnista sekä koulutustoimikuntien työtä täydentävistä määräaikaisista asiantuntijaryhmistä. Koulutustoimikuntien tehtävänä on edistää yhteistyössä ministeriön ja Opetushallituksen kanssa koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta. Koulutustoimikuntajärjestelmästä on säädetty koulutustoimikuntajärjestelmästä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (882/2010).

Opetus- ja kulttuuriministeriö näkee koulutustoimikuntajärjestelmän tyyppisen koulutuksen ja työelämän vuoropuhelua edistävän toiminnan tarpeelliseksi myös tulevaisuudessa osaamis- ja koulutustarpeiden ennakoinnin, koulutuksen kehittämisen sekä koulutuksen ja työelämän kohtaannon parantamisen kannalta. Koulutustoimikuntajärjestelmän ohjausryhmän yhdessä nykyisten koulutustoimikuntien ja eri sidosryhmien kanssa valmistelema osaamisen ennakointifoorumi jatkaa koulutustoimikunnissa tehtyä työtä ja mahdollistaa valtakunnallisella tasolla tapahtuvan koulutuksen ja työelämän vuoropuhelun ja sen kehittämisen.

Uusi osaamisen ennakointifoorumi asetetaan opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä, ei enää valtioneuvoston asetuksella. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtioneuvostolle tekemän esityksen mukaisesti valtioneuvosto on 1.1.2017 voimaan tulevalla asetuksella 487/2016 kumonnut koulutustoimikuntajärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen 882/2010. Nykyinen koulutustoimikuntajärjestelmä jatkaa toimintaansa toimikautensa 31.12.2016 loppuun.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on päättänyt osaamisen ennakointifoorumin käynnistämisestä 1.1.2017 alkaen. Ennakointifoorumi koostuu ennakointiryhmistä, asiantuntijaverkostoista sekä ennakointiprosessia tukevasta ohjausryhmästä.

Ennakointiryhmien nimeäminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää, että Opetushallitus organisoii ennakointiryhmien nimeämisen seuraavien periaatteiden mukaisesti:

Osaamisen ennakointifoorumin ennakointiryhmät ovat

1. luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö
2. liiketoiminta ja hallinto
3. koulutus, kulttuuri ja viestintä
4. liikenne ja logistiikka
5. majoitus, ravitsemis- ja matkailupalvelut
6. rakennettu ympäristö
7. sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiala
8. teknologiateollisuus ja -palvelut
9. prosessiteollisuus ja -tuotanto

Ennakointiryhmien tarkemmat osaamis- ja toimialat sekä ennakointiryhmien tehtävät on määritelty tarkemmin liitteessä 1.

Ennakointiryhmien toimikausi on 1.1.2017 - 31.12.2020. Kunkin ryhmän jäsenmäärä on enintään 16 jäsentä, ja jokaiselle jäsenelle nimetään henkilökohtainen varajäsen. Ennakointiryhmän kokoonpanossa tulee olla edustettuna työnantajat, työntekijät ja yrittäjät sekä ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja korkeakoulut, opetushenkilöstö, alan tutkimuksen edustajat ja opetushallinto (jäsen ja samalla sihteeri). Ennakointiryhmässä tulee olla yhtä paljon työnantaja- ja työntekijäpuolen edustajia. Työelämän edustajia tulee olla yhteensä vähintään yhtä paljon tai enemmän kuin muita edustettuja tahoja yhteensä. Pyrkimyksenä on, että opetushenkilöstön edustajat saadaan sekä ammatillisesta koulutuksesta että korkeakoulutuksesta.

Ennakointiryhmien puheenjohtajina ja varapuheenjohtajina toimivat työelämän edustajat, jotka Opetushallitus nimeää ryhmän jäsenten keskuudesta. Ryhmien sihteerinä toimivat Opetushallituksen virkamiehet.

Ennakointiryhmien jäsen ehdokkailta edellytetään sitoutumista ennakointityöhön, ennakointiryhmän osaamis- ja toimialan hyvää tuntemusta sekä perustietoja osaamis- ja koulutustarpeiden ennakoinnista.

Opetushallituksen tulee pyytää keskeisiltä järjestöiltä ja muilta ennakointiryhmiin kutsuttavilta tahoilta esitykset varsinaisiksi jäseniksi ja näiden henkilökohtaisiksi varajäseniksi ennakointiryhmiin. Saatujen jäsenesitysten pohjalta ja tarvittaessa neuvoteltuaan keskeisten järjestöjen ja muiden ennakointiryhmään kutsuttavien tahojen kanssa, Opetushallitus nimeää jäsenet kuhunkin ennakointiryhmään. Samassa yhteydessä Opetushallitus nimeää myös ennakointiryhmien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat ja määrää ryhmille sihteerit. Ennakointiryhmät tulee nimetä siten, että osaamisen ennakointifoorumi on kokonaisuudessaan sukupuolten välisen tasa-arvon edistämistä tukeva. Ryhmien nimeämisessä on huomioitava molemmat kieliryhmät.

Ennakointiryhmät voivat koota itselleen asiantuntijaverkoston, jonka tehtävänä on laajentaa ryhmän asiantuntemusta ja tukea ryhmää sen tehtävien hoitamisessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää osaamisen ennakointifoorumin ohjausryhmän. Tavoitteena on, että ohjausryhmän ja ennakointiryhmien jäsenpyyntökirjeet lähete-

tään samaan aikaan, jotta jäsenesityksiä tekevät tahot voivat paremmin harkita, ketä esittävät mihinkin ryhmään nähdessään ennakointifoorumin kokonaisuuden.

Ennakointifoorumin ohjausryhmän ja ennakointiryhmien tulee olla nimettynä 9.12.2016 mennessä, jotta ennakointifoorumi voi aloittaa toimintansa 1.1.2017.

Ennakointifoorumin työn organisointi

Opetushallituksen tulee kytkeä osaamisen ennakointifoorumin työ osaksi osaamis- ja koulutustarpeiden ennakoinnin prosesseja. Foorumin toimikauden alussa Opetushallitus laatii ennakoinnin toimintasuunnitelman kuultuaan ennakointiryhmiä ja ennakointifoorumin ohjausryhmää. Opetushallitus tekee ennakointien aikataulutuksen ennakoinnin toimintasuunnitelman mukaisesti ottaen huomioon kulloinkin käytettävissä olevat resurssit sekä opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen välisen tulos-sopimuksen linjaukset.

Osaamisen ennakointifoorumi tulee toimimaan lähtökohtaisesti samansuuruisilla resursseilla kuin nykyinen koulutustoimikuntajärjestelmä. Osaamis- ja koulutustarpeiden ennakointiin ei ole erillistä pysyvää rahoitusta, vaan ennakointia tehdään Opetushallituksen toimintameno- ja kehittämisrahoilla. Vuositasolla nykyisten koulutustoimikuntien toimintaan käytetyn rahoituksen suuruus on ollut noin 160 000 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

LIITE Ennakointiryhmien osaamis- ja toimialat sekä ennakointiryhmien tehtävät

TIEDOKSI AKAVA ry
 Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry
 Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
 Elinkeinoelämän Keskusliitto ry
 Kansallinen koulutuksen arviointikeskus
 Kirkon työmarkkinalaitos
 KT Kuntatyönantajat
 Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
 Opetushallitus
 Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
 Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto - Sakki ry
 Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
 Suomen Opiskelija-Allianssi OSKU ry
 Suomen opiskelijakuntien liitto Samok ry
 Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
 Suomen yliopistot UNIFI ry
 Suomen Yrittäjät ry
 Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Valtion työmarkkinalaitos

OKM/AMOS

OKM/KTPO

OKM/KUPO

OKM/NUOLI

OKM/VIY

OKM/YVA

Erityisavustaja Matias Marttinen

Erityisavustaja Heikki Kuutti Uusitalo

Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen

Liite: Ennakointiryhmien osaamis- ja toimialat sekä ennakointiryhmien tehtävät**Ennakointiryhmät ja niiden osaamis- ja toimialat****1. Luonnonvarat, elintarviketuotanto ja ympäristö**

Ennakointiryhmän vastuualoja ovat maa-, puutarha- ja kalataloustalous, alkutuotannon yhteydessä ja teollisesti tapahtuva elintarvikkeiden valmistus, metsätalous ja puunkorjuu, luontoon liittyvät muut elinkeinot ja luonnon- ja ympäristönsuojelu. Vastuualoihin kuuluvat myös maa- ja metsätaloudesta saatavien raaka-aineiden tuotanto ja korjuu energiatuotantoa, biopohjaisten materiaalien valmistusta ja muita uusia käyttömuotoja varten.

Alakohtaisiin vastuisiin kuuluu lisäksi vastuualojen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen järjestämisessä tarvittavan osaamisen ja henkilöstön tarpeen ennakointi.

2. Liiketoiminta ja hallinto

Ennakointiryhmän vastuualoihin kuuluu tukkukauppa sekä vähittäiskauppa ja kaupan yhteydessä tarjottavat palvelut.

Lisäksi vastuualoihin kuuluvat rahoitus- ja vakuutusala, erilaiset liike-elämän palvelut, lainopillinen ja taloudellinen konsultointi, markkinointi- ja mainospalvelut sekä henkilöstön hankintaan ja taloushallintoon liittyvät palvelut. Vastuualoihin kuuluvat myös erilaiset julkiseen hallintoon liittyvät tehtävät kuten julkishallinnon organisaatioiden yleishallinnollinen toiminta sekä yhteiskunnan ja talouden ohjaus.

Alakohtaisiin vastuisiin kuuluu lisäksi vastuualojen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen järjestämisessä tarvittavan osaamisen ja henkilöstön tarpeen ennakointi.

3. Koulutus, kulttuuri ja viestintä

Ennakointiryhmän vastuualoja ovat varhaiskasvatus ja siihen liittyvät palvelut, perusopetus ja lukio, taiteen ja musiikin koulutus, vapaa sivistystyö sekä elinikäisen ohjauksen palvelut.

Vastuualoja ovat käsi- ja taideteollisuus, kuvataide, musiikki, teatteri ja tanssi sekä erilaisten kulttuurilaitosten toiminta.

Vastuualoja ovat radio- ja tv-toiminta sekä kirjojen, lehtien, äänitteiden ja musiikin kustantaminen ja tuottaminen, painaminen ja tallenteiden tekeminen eri menetelmin.

Alakohtaisiin vastuisiin kuuluu lisäksi vastuualojen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen järjestämisessä tarvittavan osaamisen ja henkilöstön tarpeen ennakointi.

4. Liikenne ja logistiikka

Ennakointiryhmän vastuualoja ovat maa-, vesi- ja ilmaliikenne, posti- ja kuriiritoiminta, erilaiset liikennettä palvelevat toiminnot sekä ajoneuvojen kauppa, huolto ja korjaus.

Alakohtaisiin vastuisiin kuuluu lisäksi vastuualojen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen järjestämisessä tarvittavan osaamisen ja henkilöstön tarpeen ennakointi.

5. Majoitus-, ravitsemis- ja matkailupalvelut

Ennakointiryhmän vastuualoja ovat majoitus-, ravitsemis- ja matkailupalvelut ja niitä palveleva toiminta.

Alakohtaisiin vastuisiin kuuluu lisäksi vastuualojen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen järjestämisessä tarvittavan osaamisen ja henkilöstön tarpeen ennakointi.

6. Rakennettu ympäristö

Ennakointiryhmän vastuualoihin kuuluvat talonrakentaminen, vesihuolto, energian tuottaminen ja jakelu, maa- ja vesirakentaminen sekä erilaiset isännöintiin ja kiinteistöhoitoon sekä kiinteistöjen rakennuttamiseen ja vuokraukseen liittyvät toiminnot. Vastuualoina ovat myös ympäristöhuolto sekä siivous- ja turvallisuuspalvelut.

Alakohtaisiin vastuisiin kuuluu lisäksi vastuualojen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen järjestämisessä tarvittavan osaamisen ja henkilöstön tarpeen ennakointi.

7. Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointiala

Ennakointiryhmän vastuualoja ovat sosiaalihuollon laitospalvelut ja avopalvelut, terveyspalvelut sekä kampaamo-, kauneudenhoito-, urheilu- ja virkistyspalvelut ja muut henkilökohtaiset palvelut.

Alakohtaisiin vastuisiin kuuluu lisäksi vastuualojen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen järjestämisessä tarvittavan osaamisen ja henkilöstön tarpeen ennakointi.

8. Teknolohiateollisuus ja -palvelut

Ennakointiryhmän vastuualoihin kuuluvat metallien jalostus sekä metallituotteiden, koneiden ja laitteiden ja kulkuneuvojen valmistus. Lisäksi vastuisiin kuuluvat elektroniikka- ja sähköteollisuus, televiestintä, ohjelmisto- ja tietojenkäsittelypalvelut sekä muut tekniset palvelut kuten tekninen konsultointi, testaus sekä analysointi.

Alakohtaisiin vastuisiin kuuluu lisäksi vastuualojen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen järjestämisessä tarvittavan osaamisen ja henkilöstön tarpeen ennakointi.

9. Prosessiteollisuus ja -tuotanto

Ennakointiryhmän vastuualoihin kuuluvat puutuotteiden, paperin ja paperituotteiden, huonekalujen, kemiallisten tuotteiden, tekstiilien ja vaatteiden teollinen valmistaminen ja muu valmistava teollisuus, joka ei kuulu teknolohiateollisuuden piiriin.

Alakohtaisiin vastuisiin kuuluu lisäksi vastuualojen ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen järjestämisessä tarvittavan osaamisen ja henkilöstön tarpeen ennakointi.

Ennakointiryhmien tehtävät

Ennakointiryhmien tehtävänä on omilla osaamis- ja toimialoillaan sekä keskenään että yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön, Opetushallituksen, työelämän ja muiden sidosryhmien kanssa

1. osallistua laadulliseen ja määrälliseen ennakointiin ja mahdollisiin erillisiin ennakointihankkeisiin, jotka liittyvät ennakointiryhmän tehtävään.
2. analysoida ennakointitiedon pohjalta työelämän muuttuvia ja uusia osaamistarpeita ja niiden vaikutuksia koulutuksen kehittämiseen eri koulutusasteilla sekä varmistaa, että koulutusjärjestelmä tarjoaa kattavan mahdollisuuden hankkia työelämän erilaisissa tehtävissä tarvittavan osaamisen.
3. tehdä aloitteita tai suosituksia opetus- ja kulttuuriministeriölle ja Opetushallitukselle ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen ja koulutuksen sisältöjen kehittämiseksi sekä ammatillisen koulutuksen järjestäjille ammatillisen koulutuksen ja työelämän yhteistyön kehittämiseksi.
4. kehittää ammatillisen ja korkeakoulutuksen välisiä toimintatapoja, joissa vuoropuhelun avulla ennakoidaan ja tunnistetaan työelämän tarpeet sekä niiden edellyttämät koulutusjatkumot.
5. tuoda havaitut kehittämiskohteet keskusteluun ja tehdä niihin liittyviä tutkimus- ja kehittämisehdotuksia.